

Naisia motivoi kalastamaan erityisesti luonnosta nauttiminen ja stressistä palautuminen, kertoo tuore tutkimus

Luonnonvarakeskus (Luke) on julkaissut tuoreeseen tutkimukseen pohjautuvan Naiset vapaa-ajankalastajina -raportin. Luke on tehnyt tutkimuksen yhteistyössä Suomen Vapaa-ajankalastajien kanssa. Naiset käyttävät kalastamiseen miehiä vähemmän aikaa ja suosivat miehiä useammin onkea, katiskaa, rysää ja verkkoja. Kalastavien tyttöjen määrä vähenee.

Tutkimus perustui eri vuosina Lukessa kerättyihin kansallisiin aineistoihin. Niistä tuorein oli vuodelta 2025, perustuen lähes 4 000 kalastonhoitomaksun suorittaneen naisen ja noin 650 miehen (mukana vertailusystä) vastauksiin. Sen tulosten mukaan suomalaiset naiset ovat kirjava joukko erilaisia vapaa-ajankalastajia kalastustaustan ja kokeneisuuden, tapojen ja aktiivisuuden suhteen.

Mikä motivoi kalastamiseen?

”Vapaa-ajankalastajien motivaatio kalastamiselle on yleisesti ottaen melko samanlaista kuin muissakin luontoaktiviteeteissä. Perheen kanssa vietetty aika, luonnosta nauttiminen ja stressistä palautuminen nousevat kalastavilla naisilla merkittäviksi motivaatiotekijöiksi – ja verrattain harvoin esimerkiksi suuret kalat”, kertoo erikoistutkija **Jani Pellikka** Lukesta.

Tyypillisesti naiset kokevat kalastuksen melko tärkeäksi harrastukseksi. Erona sukupuolten välillä on kuitenkin esimerkiksi se, että naisissa on useammin niitä, jotka kokevat kalastamisen satunnaiseksi harrastukseksi, ja harvemmin niitä, joille se on kaikkein tärkein harrastus.

Kalastukseen sosiaalistutaan lapsena, mutta yhä useampi nainen aloittaa aikuisiällä

Entuudestaan tiedetään, että tyypillisesti kalastavat naiset ja miehet ovat aloittaneet kalastuksen tai vähintäänkin kokeilleet sitä noin 5–6 vuotiaina.

”Vähintään 10-vuotiaiden tyttöjen kalastaminen näyttää Suomessa vähenevän, ja vähitellen kasvaa aikuisina kalastamisen aloittaneiden naisten osuus. Tässä on iso ero sukupuolten välillä”, Pellikka kertoo.

Kalastuksen opettajana on toiminut useimmiten isä, mutta etenkin kalastavien naisten opastamisessa on myös äidillä ja puolisoilla ollut useilla selvä rooli. Tutkimuksen mukaan 77 % kalastavista naisista asui talouksissa, joissa kalastaa myös mies. Miehillä on yleisempää yksin opetteleminen.

Naiset suosivat useammin matalan kynnyksen kalastustapoja, lähipiiri on tärkein tietolähde

Naiset kalastavat miehiä useammin ongella, katiskalla tai rysällä, ja verkoilla, ja puolestaan harvemmin he suosivat heittovapaa, vetouistelua ja perhokalastusta. Naiset käyttävät kalastukseen myös vähemmän aikaa vuodessa: vuonna 2025 puolella kalastonhoitomaksun suorittaneista naisista kalastusta oli alle 14 päivänä, kun puolella miehistä sitä oli alle 20 päivänä.

Työ- ja opiskelukiireet rajoittavat kalastamista yleisesti molemmilla sukupuolilla. Naisten esiintuomissa rajoitteissa ja kokonaisten välivuosien pitämisen takana korostuvat perhesyyt.

Lähipiiri on edelleen tärkein tiedonlähde sekä kalastaville naisille että miehille. Vuosien 2018 ja 2025 välillä sosiaalisen median merkitys kasvoi voimakkaasti, ja samaan aikaan sanomalehtien ja kalastuslehtien suhteellinen merkitys heikkeni.

Suosituksia naisten kalastusharrastuksen vahvistamiseen

Naisten kalastukseen osallistumisen lisäämiseen on jo pitkään Suomessa sovellettu useita keinoja. Kalastamisen esteitä esiintuvien naisten suuri määrä viittaa siihen, että kohdennetulle tuelle etenkin kalastamista vasta aloitteleville tai satunnaisesti harrastaville voi olla kysyntää.

”Kaikki eivät kaipaa tukea, eivätkä ylipäättään sukupuolen korostamista kalastuksessa. Huomiota voisi kuitenkin kiinnittää etenkin tyttöjen kalastamiseen, ja esimerkiksi matalan kynnyksen kalastusmahdollisuuksiin ja positiivisten roolimallien tarjoamiseen heille. Naisten mukanaoloa tukevat myös perheystävälliset ja helposti saavutettavat kalastuskohteet. Ohjauksesta ja vertaistuesta voivat hyötyä myös aikuisena aloittavat”, Pellikka kiteyttää.

Matalan kynnyksen kalastusharrastustoimintaa on viime vuosina vahvistettu myös käytännön tasolla. Suomen Vapaa-ajankalastajat on toteuttanut [Mimmit kalastaa -hanketta](https://mimmitkalastaa.fi) (mimmitkalastaa.fi), jossa on järjestetty eri puolilla Suomea avoimia ja maksuttomia kalastustapahtumia erityisesti naisille ja tytöille. Tapahtumissa osallistujat pääsevät kokeilemaan kalastusta ohjatusti ilman aiempaa kokemusta tai omia välineitä. Ohjaajat neuvovat välineiden käytössä, kalojen käsittelyssä ja vastuullisessa kalastuksessa, ja samalla rakennetaan yhteisöllistä ja kannustavaa ilmapiiriä.

”Moni tulee tapahtumiimme ensimmäistä kertaa elämässään kokeilemaan kalastusta. Kun välineet ja ohjaus löytyvät paikan päältä, kynnys osallistua madaltuu merkittävästi. On hienoa nähdä, miten nopeasti epävarmuus vaihtuu innostukseen ja onnistumisen kokemuksiin”, sanoo Mimmit kalastaa -hankkeen vetäjä, viestintäkoordinaattori **Tintti Drake**.

Matalan kynnyksen tapahtumat tarjoavat konkreettisen väylän uusille harrastajille ja tukevat tutkimuksessa esiin noussutta tarvetta ohjaukselle, vertaistuelle ja helposti saavutettaville kalastusmahdollisuuksille.

Lisätietoja:

Naiset vapaa-ajankalastajina -tutkimus
Erikoistutkija Jani Pellikka, Luonnonvarakeskus
029 532 7544, jani.pellikka@luke.fi

Mimmit kalastaa -hanke
Viestintäkoordinaattori Tintti Drake, Suomen Vapaa-ajankalastajat
040 840 0681, tintti.drake@vapaa-ajankalastaja.fi

Linkki Naiset vapaa-ajankalastajina -raporttiin: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-419-162-3>